

ਪਾਠ-1
(ਗੁਆਰੂਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ)

1. ਸਹੀ / ਗਲਤ:-

1. C ਵਿੱਚ 91 ਚਿੰਨ੍ਹ (character) ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
2. ਆਈਡੈਨੀਫਾਈਰਸ (identifiers) ਬਦਲੋ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
3. ਫੰਕਸ਼ਨ(function) ਦੀ execution opening brace ਅਤੇ closing brace ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਹਰ ਇਕ ਹਿਦਾਇਤ ਅਰਧਵਿਰਾਮ-ਚਿੰਨ(semi colon character) “;” ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
5. Escape sequence ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜੁੜ੍ਹਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਊਟਪੁਟ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਉੱਤਰ :- 1	2 ਗਲਤ	3 ਸਹੀ	4 ਸਹੀ
5 ਸਹੀ			

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

- 1) _____ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ (definition) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- 2) ਐਂਡੇ ਇਕ _____ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਦਿਤੇ ਗਏ ਨਾਮ ਤੇ ਇਕ ਜਿਹੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- 3) ਇਕ square ਬਰੈਕਟ ਦੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ _____ ਐਂਡੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4) _____ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- 5) _____ ਫੰਕਸ਼ਨਸ (functions) ਡਾਟਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ 1.	compiler directives	2. ਡਾਟਾ ਸਟਰਕਚਰ	3. One Dimensional
4. ਇੰਟਰਨੈੱਟ	5. scanf()		

3. ਬਹੁ ਚੌਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਥੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?

(a) USA	(b) India	(c) Canada	(d) Australia
---------	-----------	------------	---------------
- 2) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?

(a) 1955	(b) 1978	(c) 1987	(d) 1998
----------	----------	----------	----------
- 3) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ?

(a) Thomas Edison	b) Alexander Graham Bell
(c) Dennis Ritchie & Brian Kernighan	(d) Charles Babbage
- 4) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਂਵਾਂ ਦਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ?

(a) C++ and BCPL	(b) Java and BCPL	(c) C++ and Java	(d) B and BCPL
------------------	-------------------	------------------	----------------
- 5) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ?

(a) Middle Level	(b) High Level	(c) Low Level	(d) None of these
------------------	----------------	---------------	-------------------

ਉੱਤਰ :- 1.a	2. b	3. c	4. d
			5.a

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:-

ਡਾਟਾ ਟਾਈਪਸ		ਸਾਈਜ਼ (ਬਿਟਸ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਰੇਂਜ	
1	Char or Signed Char	a	32 ਬਿਟਸ ਅਤੇ-2147483648 to 2147483647 ਰੇਂਜ
2	Int or Signed int	b	32 ਬਿਟਸ ਅਤੇ3.4 e-38 to 3.4 e+38 ਰੇਂਜ
3	Long int or signed long int	c	64 ਬਿਟਸ ਅਤੇ1.7e-308 to 1.7e+308 ਰੇਂਜ
4	Double	d	8 ਬਿਟਸ ਅਤੇ -128 to 127 ਰੇਂਜ
5	Float	e	16 ਬਿਟਸ ਅਤੇ-32768 to 32767 ਰੇਂਜ

ਉਤਰ:-

1	Char or Signed Char	d	8 ਬਿਟਸ ਅਤੇ -128 to 127 ਰੇਂਜ
2	Int or Signed int	e	16 ਬਿਟਸ ਅਤੇ-32768 to 32767 ਰੇਂਜ
3	Long int or signed long int	a	32 ਬਿਟਸ ਅਤੇ-2147483648 to 147483647 ਰੇਂਜ
4	Double	c	64 ਬਿਟਸ ਅਤੇ1.7e-308 to 1.7e+308 ਰੇਂਜ
5	Float	b	32 ਬਿਟਸ ਅਤੇ3.4 e-38 to 3.4 e+38 ਰੇਂਜ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. ਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕੰਡੀਸ਼ਨਲ ਕੰਟਰੋਲ ਸਟੈਟਮੈਂਟ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
2. ਤਿੰਨ ਲੂਪਿੰਗ ਸਟੈਟਮੈਂਟਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
3. ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
4. for ਲੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
5. while ਸਟੈਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ-ਟੈਸਟ ਸਟੈਟਮੈਂਟ ਕਿਥੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
6. ਐਰੋ ਦੀਆਂ ਦੌ ਕਿਸਮਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
7. Multi-Dimensional ਐਰੋਜ਼ ਦੇਕਿਨੇਸ਼ਨ-ਸਕੱਤਰਿਪਟ (subscript) ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

6. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. C ਵਿੱਚ ਕੀ-ਵਰਡਸ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
2. ਆਈਡੈਨਟੀਫਾਈਰਸ (identifiers) ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
3. C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ main() ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤੋਂ ਕਿਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਪਾਠ 2

(ਸਟਰਿੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋ)

(1) ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

- 1) ਇਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਰੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 2) ਇਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਆਮ ਐਰੇ ਦੀ ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੇਵਲ ਸਟਰਿੰਗ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 3) ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਉਲਟਾਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ (maintainence) ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ `strcpy()` ਅਤੇ `strcmp()` ਚਾਹੀਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- 4) `Strcopy`; ਕਾਪੀ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 5) ਸਟਰਿੰਗ ਲਾਈਬ੍ਰੇਗੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੈਡਰ ਫਾਇਲ `string.h` ਦੀ ਵਰਤੋ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
- 6) 'A' ਅਤੇ "A" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- 7) `puts()` ਪੂਰਾ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 8) ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ '0' ਦਾ ASCII ਮੁੱਲ ਜੀਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਤਰ :- (1) ਸਹੀ   (2) ਗਲਤ   (3) ਗਲਤ   (4) ਗਲਤ   (5) ਸਹੀ   (6)
ਸਹੀ   (7) ਗਲਤ   (8) ਸਹੀ

(2) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ

1. ਇੱਕੋਂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ_____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਅਪਰਕੇਸ ਤੋਂ ਲੋਅਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਇੱਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ_____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਇੱਕੋਂ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਚਿੰਨ ਲਿਖਣ ਲਈ_____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ASCII ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ_____ ਹੈ।
6. `scanf()`, `gets()`, `getchar()` ਸਟਰਿੰਗ ਡਾਟਾ ਦੇ_____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹਨ।
7. ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਤੇ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ_____ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ।
8. ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ_____ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਤਰ :- (1) `gets()` (2) `strlwr()` (3) `strrev()` (4) `putchar()` (5) American Standard Code for Information Interchange (6) ਇਨਪੁੱਟ (7) Palindrome   (8) ਸਮਾਪਤੀ

(3) ਬਹੁ ਚੌਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

1. ਖਾਲੀ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
(a) 1   (b) 0   (c) 2   (d) 4
2. ਹਰ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ..... ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
(a) ਕੈਰਜ ਵਾਪਸੀ ਚਿੰਨ੍ਹ   (b) ਨਵੀ ਰੇਖਾ ਚਿੰਨ੍ਹ
(c) ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ੍ਹ   (d) ਲਾਈਨਫੀਡ ਚਿੰਨ੍ਹ
3. ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(a) `Strcpy()`   (b) `strlen()`   (c) `strcmp`   (d) none of these

ਉੱਤਰ :- (1)b (2)c (3)d (4)b (5)c (6)d (7)d (8)c (9)d (10)a

(4) सही मिलान करें :-

1	Atoi( )	a	ਇਨਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ
2	gets( )	b	ASCII ਮੁੱਲ 65
3	strlen( )	c	ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅੰਕਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ
4	"A"	d	ਆਊਟਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ
5	puts( )	e	ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

ઉત્તર :-

1	Atoi( )	c	ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ
2	gets( )	a	ਇਨਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ
3	strlen()	e	ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ
4	"A"	b	ASCII ਮੁੱਲ 65
5	puts()	d	ਆਉਟਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ

(5) ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰ 1:- ਐਤੇ ਕੈਰ (Array char) ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋ??

प्र 2:- स्टरिंग की हंदा है?

ਪ੍ਰ 3:- ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 4:- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਟਰਿੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50 ਚਿੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ (declaration) ਕਰੋ ? ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਸਟਰਿੰਗ ਇਨੀਸ਼ਿਏਲਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਢੰਗ ਦੱਸੋ?

ਪ੍ਰ 5:- ਐਤੇ ਕੈਰਦੀ ਕੀ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 6 :- getchar( ) ਅਤੇ putchar( ) ਵਿੱਵ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 7 :- ਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

ਪ੍ਰ 8 :-strlen( ) ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?

(6) ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ :-

ਪ੍ਰ 1:- ਕੀ ਸਟਰਿੰਗ ਪੜਨ ਲਈ scanf( ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। ਜਦੋਂ scanf( ) ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚਿੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਲਤ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 2:- str ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਟੋਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ scanf( ) ਦੇ ਇਕ ਹੀ ਸੱਦੇ ਨਾਲ ਪੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ? char str[10];

(a) Cityspace   (b) New Delhi   (c) one or more blanks

ਪ੍ਰ 3:- "A" ਅਤੇ 'A' ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

ਪ੍ਰ 4:- putchar( ) ਅਤੇ puts() ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 5:- ਸਟਰਿੰਗ ਡਾਟਾ ਦੇ I/O ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿਉ ?

ਪ੍ਰ 6:- ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਲਿਖੋ ?

#include <stdio.h>

```
#include <string.h>
main()
{
    char str[80] = "I like c";
    strcpy(str, "hello");
    printf(str);}
```

ਪ੍ਰ: 7 ਨਿਮਲਿਖਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ X ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ?

```
int x,y;
char z = 'a';
x = y+z;
```

ਪ੍ਰ 8:- ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੱਸੋ ?

```
strcpy(string1,"Computer");
strcpy(string2,"Science");
printf("%s",strcat(string1,string2));
```

ਪਾਠ- 3
(ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ)

1. ਸਹੀ ਗਲਤ ਦੱਸੋ :

1. ਹਰ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਸਟੋਟਮੈਂਟ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
2. ਇੱਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਟਰਨ ਸਟੋਟਮੈਂਟ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?
3. ਅਸੀਂ ਕਾਂਸਟੈਂਟ ਨੂੰ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
4. ਫੰਕਸ਼ਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।
5. ਰਿਟਰਨ ਸਟੋਟਮੈਂਟ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
7. ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।
8. ਆਰਗੂਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਉੱਤਰ:-	(1) ਗਲਤ	2) ਸਹੀ	(3)ਸਹੀ	(4)ਗਲਤ	(5)ਸਹੀ	6)ਗਲਤ
	(7)ਸਹੀ	(8) ਗਲਤ				

2. ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਰੇਸ਼ਨ ..... ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ..... ਸਟੋਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਡ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
5. ਐਕਸਟਰਨਲ ਵੇਰੀਏਬਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਲ ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ :	(1) ਸੈਮੀਕਾਲਨ	(2) ਮੇਨ	(3) ਰਿਟਰਨ	(4) ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ	(5) ਜੀਰੋ (●)
--------	--------------	---------	-----------	---------------	--------------

3. ਬਹੁ ਚੌਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਸੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(a) Main ਫੰਕਸ਼ਨ	(b)main ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
(c) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	(d) ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੰਕਸ਼ਨ
2. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

(a) Int	(b)float
(c) void	(d)char
3. ਸੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਪਾਸਿੰਗ ਯੰਤਰੀਕਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(a) None of the above	(b)call by value
(c) Name call	(d)call by name
4. **Main ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੈ?**

(a) ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ	(b) ਬਿਲਟਾਇਨ
(c) ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ	(d)ਆਪਸ਼ਨਲ

ਊତ୍ତର : (1) a   (2) c   (3) b   (4) a   (5) d   (6) d
(7)c   (8) a

1. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:

1	ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ	a	ਰਸਮੀ ਮੁੱਲ
2	ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ	b	ਅਸਲ ਮੁੱਲ
3	ਪੈਰਾਮੀਟਰ	c	#include
4	ਆਰਗੂਮੈਂਟ	d	ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ
5	ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ	e	ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਾਲ ਕਰਨਾ
6	ਪ੍ਰੈਪ੍ਰੈਸਰ ਸਟੇਟਮੈਂਟ	f	ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ
7	ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	g	ਬਿਲਟ ਇੱਨ
8	Void	h	ਪ੍ਰੈਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਉਤਰ :-

1	ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ	g	ਬਿਲਟ ਇੱਨ
2	ਯੂਜਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ	h	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਡ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
3	ਪੈਰਾਮੀਟਰ	a	ਰਸਮੀ ਮੁੱਲ
4	ਆਰਗੂਮੈਂਟ	b	ਅਸਲ ਮੁੱਲ
5	ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ	d	ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ
6	ਪ੍ਰੋਪ੍ਰੈਸਰ ਸਟੇਟਮੈਂਟ-	c	#include
7	ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	e	ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਾਲ ਕਰਨਾ
8	Void	f	ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ

5. ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ :

1. ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
  2. ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿੱਥੇ ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
  3. ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
  4. ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿੱਥੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
  5. Call by value ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  6. ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਭੇਜੀਆਂ (ਇਨਪੁੱਟ) ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?
  7. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਅਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿੱਟੇਕਸ ਦੱਸੋ?
  8. ਜੋ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੀਮਤ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ ਉਸਦੀ ਰਿਟਰਨ ਟਾਈਪ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
-
6. **ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :**
  1. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਕਲੇਅਰੇਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
  2. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਅਰੇਸ਼ਨ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੈਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
  3. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ?
  4. ਆਰਗੂਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪੈਰੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
  5. Return ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ?
  6. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੱਸੋ ?
  7. ਸਟੋਰੇਜ ਸ਼੍ਰੋਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
  8. ਸਟੈਟਿਕ ਵੈਰੀਏਬਲ ਦੀ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ?

ਪਾਠ-4 (ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ-1)

1. ਸਹੀ / ਗਲਤ:-

- 1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵੀਡੀਓ, ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਪਿਕਚਰ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਫਾਈਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
- 2) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਾਈਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ .mswmm ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- 3) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਪੇਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿੱਪ ਹੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 4) ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਈਲਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਲਿੱਪ ਅਤੇ ਸਿਫਟ ਕੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
- 5) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਵਿੱਚਕੈਮਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੂਵੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 6) ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੀ ਫੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ।
- 7) ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਵੀਡੀਓ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1) ਸਹੀ 2) ਸਹੀ 3) ਗਲਤ 4) ਸਹੀ 5) ਸਹੀ 6) ਗਲਤ 7) ਸਹੀ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

- 1) ਇਕ ਵੱਡੀ ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਾਗ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- 2) ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੇ _____ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਲਿਪ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- 3) ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਲਈ _____ ਕੰਮਾਂਡ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੇ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਦੇ _____, _____ ਅਤੇ _____ ਭਾਗ ਹਨ।
- 5) ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਮੀਡਿਆ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਪਿਕਚਰਜ਼ ਫਾਈਲ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਸੀਂ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 6) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੀ _____ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 7) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ _____ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਸੀ ਡੀ ਵਿਚ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 8) ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਤਰ:- 1) Clip   2) Collection   3) Split   4) Menu bar, Tool bar, Panes
 5) Source File   6) Collection Panes   7) Movie   8) Window Media Player

3. ਬਹੁ ਚੌਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
 (a) ਸੀ.ਡੀ   (b) ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ   (c) ਪੈਨ ਡਰਾਈਵ   (d) ਸਾਰੇ ਹੀ
- 2) ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 (a) ਮਾਊਸ   (b) ਕੀਬੋਰਡ   (c) ਡੀਜੀਟਲ ਕੈਮਰਾ   (d) ਮਾਈਕਰੋਫ਼ਨ
- 3) ਆਡਿਓ ਫਾਈਲ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
 (a).aif,   (b).aifc,   (c).aiff,   (d) ਸਾਰੇ ਹੀ
- 4) ਪਿਕਚਰ ਫਾਈਲ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
 (a).bmp   (b).gif   (c).png   (d) ਸਾਰੇ ਹੀ
- 5) ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
 (a).mp3   (b).jpeg   (c).wma   (d) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- 6) ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਾਈਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ extension ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 (a).msvmm   (b).wmnsv   (c).nmsvw   (d).vsnmw
- 7) ਆਡਿਓ ਕੈਪਚਰ ਡਿਵਾਇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
 (a) Audio card   (b) Microphone   (c) Web camera with microphone
 (d) All of these
- 8) ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੇ ਇੰਟਰਫੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:
 (a) panes   (b) story board   (c) timeline view   (d) All of these

ਉੱਤਰ :- (a) ਸਾਰੇ ਹੀ   (b) ਡੀਜੀਟਲ ਕੈਮਰਾ   (c) ਸਾਰੇ ਹੀ   (d) ਸਾਰੇ ਹੀ   (e) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
 (f).msvmm   (g) All of these

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:-

1	Audio Files	a	.wmv
2	Picture Files	b	.msvmm
3	Video Files	c	mp3
4	Digital Video	d	source file
5	Vidio transition	e	menu bar, tool bar, panes
6	Extension	f	.jpg
7	Import file	g	fill effects
8	Interface	h	Web Camera

ਉਤਰ:-

1	Audio Files	c	mp3
2	Picture Files	f	.jpg
3	Video Files	a	.wmv
4	Digital Video	h	Web Camera
5	Vidio transition	g	fill effects
6	Extension	b	.msvmm
7	Import file	d	source file
8	Interface	e	menu bar, tool bar, panes

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ:-

- 1) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ਿਵਚ ਕੀ- ਕੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 2) ਵੀਡੀਓ capture ਡਿਵਾਇਸਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?
- 3) ਐਨਾਲਾਗ ਵੀਡੀਓ ਸੋਰਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਵਿੱਡੋਜ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰਾਂਟਰਫੇਸ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਸੋ।
- 5) ਕਾਨਟੈਂਟ ਪੇਨ ਬਾਰੇ ਦਸੋ।
- 6) ਮੂਵੀ ਟਾਸਕ ਪੇਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- 7) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਪੇਨ (collection pane) ਬਾਰੇ ਦਸੋ।
- 8) ਟਾਈਟਲ ਟਰੈਕ (Title track) ਬਾਰੇ ਦਸੋ।

6. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ:-

- 1) ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ (Story Board) ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 2) ਮੂਵੀ ਟਾਸਕ ਪੇਨ (Movie Task pane) ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ ?
- 3) ਵਿੱਡੋਜ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹਨ ?
- 4) ਕਲਿਪ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
- 5) ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ “take picture of monitor” ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?
- 6) ਇਮੈਗਰਟ ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ “ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਤੋਂ create ਕਲਿਪ” ਦਾ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹੈ ?

ਪਾਠ-5

(ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ-2)

1) ਸਹੀ / ਗਲਤ:-

- 1) ਅਸੀਂ ਏਡਵਾਂਸ ਆਡੀਓ ਇਫੈਕਟ (effect) ਨੂੰ ਟਾਈਮ-ਲਾਈਨ ਵਿਖੁੱਤ ਵਿਚ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 2) ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਪੇਜ ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਦਾਅਗਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਬੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- 3) ਕਾਨਟੈਂਟ ਬੋਕਸ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ/ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ (stroyboard / time line) ਵਿਚ CTRL-ਕੀ ਨੂੰ ਪਕੜੇ ਰਖੋ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਲਿਪਸ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।
- 4) ਕੀ ਟਾਈਮ-ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਜੂਮਿੰਗ (zooming) ਕਰਨ ਨਾਲ ਟਾਈਮ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ?
- 5) ਕੀ ਟਰਾਂਸ਼ਨ (transition) ਨੂੰ ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ-ਪੇਨ (collection pane) ਦੇ ਵੀਡੀਓ/ਆਡੀਓ ਟਰਾਂਸ਼ਨ ਫੋਲਡਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?
- 6) ਕੇਵਲ ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ ਜੋ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ ਫੋਲਡਰ ਵਿਚ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 7) ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਮੂਵੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਖਿਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 8) ਵੀਡੀਓਇਫੈਕਟ (effect) ਤਸਵੀਰ ਉਪਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਤਰ:-

1) ਸਹੀ	2) ਗਲਤ	3) ਸਹੀ	4) ਸਹੀ	5) ਗਲਤ	6) ਸਹੀ
7) ਸਹੀ	8) ਸਹੀ				

2) ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

- 1) ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪ ਨੂੰ ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਮੂਵ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ _____ ਵੀ ਕਾਪੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- 2) _____ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਸੋਤ ਸਾਂਘਗਰੀ (source material) ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- 3) ਅਸੀਂ ਕਲਿਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ _____ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਕਲਿਪ (next clip) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 4) ਅਸੀਂ _____ ਮੂਵੀ ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 5) ਕਲਿਪ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ _____ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।
- 6) ਤੁਸੀਂ ਮੂਵੀ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ _____ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 7) ਮੂਵੀ ਵਿਚਇਫੈਕਟਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੂਵੀ _____ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।
- 8) _____ ਨੂੰ ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਟਰਾਂਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਫੋਲਡਰ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਤਰ:- 1)Video Effects 2) Trimming 3) Title 4) Finish 5) Splitting 6)effect
7)preview(ਪੀ-ਵਿਖੁੱਤ) 8)transition (ਟਰਾਂਸ਼ਨ)

2) ਬਹੁ ਚੌਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ ਕਲਿਪਸ ਦੀ ਕੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?
  - ਟਰਾਂਸ਼ਨ
  - ਤਰਤੀਬ
  - ਟਾਈਮਿੰਗ
  - ਸਟੋਰੀ
- 2) ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ ਕਲਿਪਸ ਦੀ ਕੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?
  - ਟਰਾਂਸ਼ਨ
  - ਤਰਤੀਬ
  - ਟਾਈਮਿੰਗ
  - ਸਟੋਰੀ
- 3) ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਿਸ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - ਸਪਾਲਟ
  - ਮਰਜ਼
  - ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ
  - ਸਟੋਰ ਬੋਰਡ
- 4) ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਕਟਨ ਲਈ ਕਿਸ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- a. सपलिट   b. मरज   c. ट्रीमिंग   d. टाईम लाईन
- 5) टाईम लाईन विउ विच किनू टरैक हुंदे हन।
 a. 4   b. 5   c. 7   d. 2
- 6) ट्रीमिंग किनू तरीके नाल कीती जा सकदी है।
 a. 2   b. 5   c. 1   d. 4
- 7) आवाज़ नू किस विउ विच जेझीआ जा सकदा है।
 a. टाईम लाईन   b. सपलिट   c. देने ही   d. कोई नहीं
- 8) अंडिम मूवी सेव करन लटी की करना पैंदा है।
 a. रैंडरिंग   b. सपलिटिंग   c. मरजिंग   d. सारे ही

उत्तर:-

- 1) b   2) c   3) a   4) c   5) b   6) a   7)c   8)a

4. सही मिलान करो:-

1	ट्रीमिंग	a.	Adding Effects
2	सरलिट वीडीो	b.	टाईटल्स
3	मूवी नू ऐडिट करना	c.	(start points) जां अंड (endpoints)
4	वीडीो टरांजिस्टन	d.	कलिप, उसवीर अते टाईटल नू पूदरमित करना
5	वीडीो इफेक्ट्स	e.	कलिप नू तेज़ण वासते

1	Trimming	c.	(start points) जां अंड (endpoints)
2	split video	e.	कलिप नू तेज़ण वासते
3	मूवी नू ऐडिट करना	a.	Adding Effects
4	वीडीो टरांजिस्टन	b.	टाईटल्स
5	वीडीो इफेक्ट्स	d.	कलिप, उसवीर अते टाईटल नू पूदरमित करना

5. बहुत छोटे उत्तरां वाले प्रश्न:-

1. टरिमिंग की है?
2. टरिम पुआर्टिंग की है?
3. वरकसपेस (workspace) की हुंदी है?
4. वरकसपेस दे दौविउ दमै।
5. मैनीटर उपर सपलिट बटन दा की उपयोग है ?

7. छोटे उत्तरां वाले प्रश्न:-

- 1) टाईटल अते करैडिट्स (**Titles and Credits**) बारे दमै।
- 2) सटैरी बैरड अते टाईम लाईन विच की अंतर है ?
- 3) अल्ग-अल्ग कलिप नू इक मूवी विच लिआउण दे किहजे-किहजे पज्जाव हन ?
- 4) वीडीो टरांजिस्टन (Video Transition) की हुंदी है?
- 5) वीडीो इफेक्ट्स (Video Effects) की हुंदे हन?

- 6) ਸਟੋਰੀ ਬੈਰਡ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਕਰਨ (Rearranging Sequence in Storyboard) ਬਾਰੇ
ਦਸੋ।

पाठ-6
(नेटवर्किंग संकल्प/Networking Concepts)

1. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ:

1. ਨੈਟਵਰਕ ਖੁਦ ਮੁਖਤਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
  2. ਅਸੀਂ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
  3. ਲੋਕਲ ਏਰੀਆ ਨੈਟਵਰਕ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
  4. ਹੱਥ ਜਾਂ ਕੋਸਨਟਰੇਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਰਿਪੀਟਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ
  5. ਨੈਟਵਰਕ ਟੋਪੋਲਜੀ ਜਿਸਦੇ ਭਾਗ ਹਰੇਕ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਟੋਪੋਲਜੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  6. ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੈਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
  7. ਡਾਟਾ ਸੰਚਾਰ ਗਤੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਬੋਡ(Baud) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  8. ਇਕ ਬਾਈਟ ਵਿੱਚ 8 ਬਿੱਟਸ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
  9. ਗਾਈਡਡ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿਗਨਲ ਹਵਾਈ ਤਰੰਗਾ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
  10. ਟਾਈਸਟਿਡ ਪੇਅਰ ਕੇਬਲ ਵਾਲੀ ਕੇਬਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਤਾਰਾਂ ਇੱਕ ਦਜੇ 'ਤੇ ਲਿਪਟਿਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਡਾਟਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੇ ਮਾਹਿਅਮ ਨੂੰ ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  2. ..... ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਦਫਤਰ, ਇਮਾਰਤ
ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
  3. ..... ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ।
  4. ..... ਨਿਯਮ ਫਾਈਲ ਬਦਲੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
  5. ਤੁਸੀਂ ..... ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
  6. ..... ਰੂਲਾਂ ਦਾ ਸੈਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।
  7. ..... ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਡੀਵਾਇਸ ਹੈ ਜੋ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।
  8. ..... ਉਹ ਨੈਟਵਰਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
  9. ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  10. ਵਿੱਚ ਨੋਡਜ਼ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

१३

1. ਸੰਚਾਰ ਚੈਨਲ   2. ਲੋਕਲ ਏਰੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ   3. ਡਾਟਾ ਵੰਡ   4. FTP 5. ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੇਲ
6. ਪੋਟੋਕਾਲ   7. ਮਾਡਮ   8. MAN   9. WAN   10. ਪਾਰਸਲ ਮੈਸ ਟੋਪੋਲਜੀ

3 ਬਹ ਚੌਣਵੇ ਪਸ਼ਨ:-

1. ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਡਾਟਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਿਆਮ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
a. ਨੈਟਵਰਕ   b.ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ   c.ਸੀ.ਡੀ.ਰੋਮ   d.ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦਾ
  2. HTTP ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
a. ਮੇਲ b. ਨੈਟਵਰਕ ਦੁਆਲੇ ਖਬਰਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ c.www ‘ਤੇ ਪੰਨੇ ਦੇਣ ਲਈ d. ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ
  - 3.ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂਹੈ?
a. ਸਰੋਤ ਵੰਡ   b. ਉਚ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਇਕਤਾ   c. ਸਕੇਲੋਬਿਲਿਟੀ   d. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

4. ਇਕ Distributed Network Configuration ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਡਾਟਾ/ਸੂਚਨਾ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ?
- ਬੱਸ ਨੈਟਵਰਕ
  - ਰਿੰਗ ਨੈਟਵਰਕ
  - ਸਟਾਰ ਨੈਟਵਰਕ
  - ਪੁਆਇੰਟ ਟੁ ਪੁਆਇੰਟ ਨੈਟਵਰਕ
5. PC ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਮਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਕ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਅਪਲੋਡਿੰਗ
  - ਡਾਊਨ ਲੋਡਿੰਗ
  - ਲੋਗ-ਇੰਡ
  - ਹੈਂਗ ਆਨ
6. ਉਸ ਡਿਵਾਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਜਿਹੜਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ?
- ਟੋਪ
  - ਮਾਡਮ
  - ਬੱਸ
  - ਕੇਬਲ
7. ਸੀ.ਪੀ.ਯੂ ਤੋਂ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸੀਮਾ ਯੰਤਰਾਂ ਲਈ ਡਾਟਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- ਮਾਡਮ
  - ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੋਰਟ
  - ਇੰਟਰਫੇਸ
  - ਬਫਰ ਮੈਮਰੀ
8. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ
  - ਕੋ-ਐਕਸੀਅਲ ਕੇਬਲਾਂ
  - ਮਾਡਮ
  - ਮੁੜੀ ਹੋਈ ਕੋ-ਐਕਸੀਅਲ ਕੇਬਲ
9. ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- ਯੂਜ਼ਰ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ
  - ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ
  - ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਡਾਟਾ ਵੰਡਣ ਲਈ
  - ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
10. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ. ‘ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- www
  - TCP/IP
  - Browser
  - URL

ਉੱਤਰ:-

- d
- c
- d
- a
- a
- b
- b
- c
- a
- c

3. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ।

1	ਮੋਡਮ	a.	ਸਟੈਂਡਰਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ
2	ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ	b.	ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਗਠਨ
3	ਨੈਟਵਰਕ ਇੰਟਰਫੇਸ ਯੂਨਿਟ	c.	ਹਵਾਈ ਤਰੰਗਾਂ
4	ਟੋਪੋਲਾਜੀ	d.	ਦੁਭਾਸ਼ਿਆ
5	ਯੂ.ਆਰ.ਐਲ	e.	ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ
6	ਐਫ.ਟੀ.ਪੀ.(FTP)	f.	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਾਰ
7	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈਟਵਰਕ	g.	ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਬਣਤਰ
8	ਬਾਈਟ(Byte)	h.	ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਦਾ ਐਡਰੈਸ
9	ਗਾਈਡਿੱਡ ਮੀਡੀਆ	i.	8 ਬਿੱਟਸ
10	ਅਨ-ਗਾਈਡਿੱਡ ਮੀਡੀਆ	j.	ਕੇਬਲਾਂ

ਉੱਤਰ :-

1	ਮੋਡਮ	e.	ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ
2	ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ	f.	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਾਰ
3	ਨੈਟਵਰਕ ਇੰਟਰਫੇਸ ਯੂਨਿਟ	d.	ਦੁਭਾਸ਼ਿਆ
4	ਟੋਪੋਲਾਜੀ	g.	ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਬਣਤਰ
5	ਯੂ.ਆਰ.ਐਲ	h.	ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਦਾ ਐਡਰੈਸ
6	ਐਫ.ਟੀ.ਪੀ.(FTP)	a.	ਸਟੈਂਡਰਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ
7	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈਟਵਰਕ	b.	ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਗਠਨ

8	ਬਾਈਟ(Byte)	i.	8 ਬਿੱਟਸ
9	ਗਾਈਡਿੱਡ ਮੀਡੀਆ	j.	ਕੇਬਲਾਂ
10	ਅਨ-ਗਾਈਡਿੱਡ ਮੀਡੀਆ	c.	ਹਵਾਈ ਤਰੰਗਾਂ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 1 ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 2 ਇਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਨੋਡਜ਼ ਦੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 3 ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਟੋਪੋਲਾਜੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਨੋਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਨੋਡਜ਼ ਹਰ ਇਕ ਮਾਰਗ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 4 ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਡਿਜਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਵੈਨ(WAN) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈੱਟਵਰਕ ਕਿਹੜਾ ਸੀ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 5 ਡਾਟਾ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 6 ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 7 ਕਿਸ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਤਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 8 ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 9 ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

6. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 1 ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 2 ਡਾਟਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 3 ਕੇਬਲ ਟੀ.ਵੀ. ਨੈੱਟਵਰਕ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਵੈਨ (WAN) ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 4 ਗਾਈਡਿੱਡ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਗਾਈਡਿੱਡ ਮੀਡੀਆ ਡਾਟਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਹਰੇਕ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿਓ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 5 ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਡਮ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 6 ਨੈੱਟਵਰਕ ਟੋਪੋਲਾਜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 7 ਨੈੱਟਵਰਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 8 ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?

ਪਾਠ 7

(ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ/Library Functions)

1. ਸਹੀ / ਗਲਤ

1. ਇਕ ਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਲਟ ਇਨ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. scanf ਫੰਕਸ਼ਨ stdio.h ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. fmod ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. toupper ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਰੈਕਟਰ ਆਰਗੂਮੈਂਟ/ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਅਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
6. fabs() ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪੂਰਨ ਅੰਕ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
7. putchar() ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਕ ਕਰੈਕਟਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. strcat ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਦੇ ਕੰਮ ਆਂਉਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ: 1 ਸਹੀ   2 ਸਹੀ   3 ਸਹੀ   4 ਗਲਤ   5 ਗਲਤ   6 ਸਹੀ   7 ਸਹੀ   8 ਸਹੀ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ।

1. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ..... ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
2. ਸੀ ਵਿਚ ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
3. ਫੰਕਸ਼ਨ ..... ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ (comparison) ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਸਟੈਂਡਰਡ ਇਨਪੁੱਟ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁੱਟ ਅਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਹੈਡਰ ਫੰਕਸ਼ਨ ..... ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
7. ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਕ ..... ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਕ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੰਬਰ ਨਾਲ ਭਾਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਕੀ(ਰਿਮੋਂਡਰ) ਕੀ ਬਚਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ: (1) ਫੰਕਸ਼ਨ   (2) ਮੁੱਖ/ਮੇਨ   (3) ਦੋ   (4) strlen   (5) strcmp   (6) stdio.h   (7) ਹੈਡਰ
(8) fmod

3. ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ

1. ਸੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
  - a. 1
  - b. 2
  - c. 3
  - d. 4
2. ਸੀ ਵਿਚ ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਘਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ।
  - a. pow
  - b. power
  - c. printf
  - d. sqrt
3. ਸੀ ਵਿਚ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - a. stradd
  - b. strsum
  - c. strcat
  - d. strcmp
4. ਸੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਰੈਕਟਰ ਇਨਪੁੱਟ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - a. toupper
  - b. getchar
  - c. tolower
  - d. putchar
5. ਸੀ ਵਿਚ .... ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਆਉਟਪੁੱਟ ਯੰਤਰ ਤੱਕ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।
  - a. scanf
  - b. getchar
  - c. char
  - d. printf
6. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
  - a. myfile.h
  - b. stdio.h
  - c. ctype.h
  - d. math.h
7. ਸੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - a. strcpy
  - b. strcopy
  - c. strcp
  - d. copystr
8. ਸੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ radian ਦੇ cosine ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

a.	strcos	b.	cosine	c.	cos	d.	cosstr
1.	b	2.	a	3.	c	4.	b
7.	c	8.	c			5.	d
						6.	a

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਕਾਲਮ ਏ		ਕਾਲਮ ਬੀ	
1	sqrt()	a	ਕੈਕਟਰ ਆਰਗੁਮੈਂਟ ਅਪਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
2	ਭਾਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਕੀ ਕੀ ਬਚੇਗਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ	b	ਘਾਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
3	tolower(), toascii()	c	printf(), scanf()
4	pow()	d	main()
5	ਫੰਕਸ਼ਨ ਜੋ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ	e	ਨਿਰਪੇਖ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ
6	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ	f	ctype.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ
7	isupper()	g	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਲਈ
8	stdio.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ	h	ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
9	fabs()	i	strcmp()
10	strcat()	j	fmod()

ਉਤਰ:

ਕਾਲਮ ਏ		ਕਾਲਮ ਬੀ	
1	sqrt()	h	ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
2	ਭਾਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਕੀ ਕੀ ਬਚੇਗਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ	j	fmod()
3	tolower(), toascii()	f	ctype.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ
4	pow()	b	ਘਾਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
5	ਫੰਕਸ਼ਨ ਜੋ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ	d	main()
6	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ	i	strcmp()
7	isupper()	a	ਕੈਕਟਰ ਆਰਗੁਮੈਂਟ ਅਪਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
8	stdio.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ	c	printf(), scanf()
9	fabs()	e	ਨਿਰਪੇਖ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ
10	strcat()	g	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਲਈ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ (ਇਕ ਸ਼ਬਦ) ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਕਿਸ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨੁਂ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ?
2. ਕਿਹੜਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਨਪੁੱਟ ਡਿਵਾਇਸ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?
3. ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
4. ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੈਕਟਰ ਆਰਗੁਮੈਂਟ ਨੂੰ ਲੋਅਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
5. ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਘਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?
7. ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ?

8. stdio.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਦੋ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ

ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
2. printf() ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
3. strcat() ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
4. strlen() ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
5. strcpy() ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
6. ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਓ।
7. string.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਚਾਰ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
8. ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ-8 (ਈ-ਗਵਰਨੈਸ਼ਨ)

1. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. i-tickets ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਟਿਕਟ ਬੁਕਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
  2. i-ticketing ਵਿੱਚ ਟਿਕਟ ਬੁਕਿੰਗ 2 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।
  3. e-ticketing ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਤਕਾਲ ਬੁਕਿੰਗ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
  4. e-governance ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ।
  5. ਆਨੰ ਲਾਈਨ ਬੈਕਿੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ।
  6. JIT ਤੋਂ ਭਾਵ Just in time ।
  7. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਰੀਅਰ ਸਰਵਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ।
  8. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਉਤਤਰ :- (1) ਸਹੀ   (2) ਸਹੀ   (3) ਸਹੀ   (4) ਗਲਤ   (5) ਸਹੀ

(7) ਗਲਤ   (8) ਸਹੀ

ଉତ୍ତର :- (1) ସହି (2) ସହି (3) ସହି (4) ଗଲତ (5) ସହି (6) ସହି
(7) ଗଲତ (8) ସହି

(2) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ

1. ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
  2. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ..... ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
  3. ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ..... ?
  4. ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਤਸਵੀਰ ..... ਸੈਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
  5. ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ..... ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
  6. ..... ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
  7. ATM ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ..... ?
  8. ..... ਪਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਬੈਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?

ਉਤਰ :- (1) ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ   (2) ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ   (3) Single User Friendly window
**Disposal and Helpline for Applicants   (4) ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ   (5) ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ   (6) ਈ
ਟਿਕਟਿੰਗ   (7) Automatic Teller Machine   (8) ਈ ਬੈਕਿੰਗ**

(3) ਬਹ ਚੌਣਵੇ ਪਸ਼ਨ :-

(c) ਵਲਡ ਵਾਇਡ ਵੈਬ

(d) ਗਣਿਤ

5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ :-
 (a) ਈ ਮੇਲ (b) ਈ ਕਾਮਰਸ
 (c) ਆਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ (d) ਆਨਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਬੁਕਿੰਗ
6. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ _____ ?
 (a) ਕਸਟਮਰ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ (b) ਪੈਸਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ
 (c) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (d) ਕੇਵਲ 1 ਅਤੇ 2
7. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਉੱਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
 (a) ਮੋਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ (b) ਮੋਲਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ
 (c) ਮੋਲਿਕ ਅਵਸਥਾਵਾਂ (d) ਮੋਲਿਕ ਨੀਤੀਆਂ
8. NIC ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ?
 (a) National Informatic Centre (b) National Incentive Core
 (c) National Interface Code (d) None of Above

ਉੱਤਰ :- (1) c(2) b (3) b (4) c (5) a (6) d (7) b (8) a

(4) ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :-

1	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ	a	Single User Friendly Window Disposal and helpline for Applicants
2	ਆਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	b	Automatic Teller Machine
3	ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ	c	ਟੈਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ
4	JIT	d	ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਣਾ
5	ਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	e	ਸਾਰੇ ਫਾਰਮ ਇੱਕੋ ਜਗਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ
6	SUWIDHA	f	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 24 ਘੰਟੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ
7	ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੀ ਸੇਵਾ	g	ਗੱਡੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
8	ATM	h	Just in Time

ਉੱਤਰ :-

1	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ	f	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 24 ਘੰਟੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ
2	ਆਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	d	ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਣਾ
3	ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ	e	ਸਾਰੇ ਫਾਰਮ ਇੱਕੋ ਜਗਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ
4	JIT	h	Just in Time
5	ਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	g	ਗੱਡੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
6	SUWIDHA	a	Single User Friendly Window Disposal and helpline for Applicants
7	ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੀ ਸੇਵਾ	c	ਟੈਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ
8	ATM	b	Automatic Teller Machine

(5) ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ

- ਪ੍ਰ 1:- e-governance ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 2:- ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਕਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 3:- ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ?
ਪ੍ਰ 4:- e-governance ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੱਸੋ ?
ਪ੍ਰ 5:- Passport ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 6 :- e-governance ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 7 :- ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਟਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 8 :- ਆਨ-ਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(6) ਛੇਟੇ ਉਤੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

- ਪ੍ਰ 1:- JIT ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
ਪ੍ਰ 2:- I-ticketing ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 3:- E-ticketing ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 4:- E-governance ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?
ਪ੍ਰ 5:- ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਟਰ ਦੇ ਕੋਈ 5 ਮੁੱਖ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ?
ਪ੍ਰ 6 :- E-governance ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ?
ਪ੍ਰ: 7 ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਟਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
ਪ੍ਰ 8:- E-governance ਦੇ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ ?